

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 4/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ľ. P., L., zastúpeného advokátom JUDr. V. M., Z., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom vo veci vedenej pod sp. zn. 17 C/51/2011 a rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 17 C/51/2011-135 z 13. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ľ. P. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. Ľ. P. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C/51/2011-135 z 13. marca 2012.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 30. marca 2011 žalobu na okresnom súde proti žalovaným: „1/ V. K., L., 2/ J. K., L., 3/ V. I., L., 4/ M. K., L., 5/ mal. J. K., L. 6/ mal. P. K., L., o určenie vlastníctva. Okresný súd... rozsudkom č. k. 17 C/51/2011-135 zo dňa 13. 3. 2012 rozhodol tak, že žalobu... zamietla a uložil žalobcovi zaplatiť žalovaným trovy konania... Prvostupňový rozsudok bol doručený žalobcovi dňa 16. 4. 2012...

Proti vyššie uvedenému rozsudku žalobca v zákonnej podal odvolanie na základe ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici bez nariadenia odvolacieho pojednávania rozsudkom č. k. 16 Co/172/2012 zo dňa 13. 9. 2012 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu potvrdil a žalobcu zaviazal nahradiť žalovaným v 1. až 4. rade trovy odvolacieho konania...

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 Co/172/2012 zo dňa 13. 9. 2012 bol sťažovateľovi doručený dňa 18. 9. 2012...

Na základe uvedeného potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu rozsudok Okresného súdu... č. k. 17 C/51/2011-135 zo dňa 13. 3. 2012 nadobudol právoplatnosť dňa 18. 9. 2012. Rozsudkom odvolacieho súdu bolo ukončené konanie začaté na základe určovacej žaloby podanej sťažovateľom ako žalobcom na Okresnom súde... Odvolací súd ďalší opravný prostriedok proti svojmu rozhodnutiu nepripustil...

Sťažovateľ tvrdí, že zmieneným procesným postupom Okresného súdu... v právnej veci č. k. 17 C/51/2011 ako aj zákonným využitím procesných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku bolo porušené jeho základné ľudské právo vlastníť majetok a právo na jeho súdnu ochranu podľa článku 20 ods. 1, článku 1. Dodatkového dohovoru k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...“

3. Sťažovateľ na základe uvedeného v sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Okresný súd... postupom vo veci vedenej pod sp. zn. 17 C/51/2011 a rozsudkom sp. zn. 17 C/51/ 2011-135 zo dňa 13. 3. 2012 porušil základné právo JUDr. L. P... na ochranu majetku podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 1. Dodatkového dohovoru k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd, článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu... sp. zn. 17 C/51/2011-135 zo dňa 13. 3. 2012, a vec sa vracia Okresnému súdu... na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi právo na náhradu trov jeho právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd... povinný zaplatiť na účet JUDr. V. M., advokáta v rozsahu určenom pri skončení veci do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Zo sťažnosti vyplýva, že podstata kľúčovej námietky sťažovateľa spočíva v tvrdení, že k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu došlo rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C/51/2011-135 z 13. marca 2012, ktorý pri rozhodovaní nesprávne aplikoval zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

7. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

8. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho

sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je sám advokátom a v konaní pred ústavným súdom je tiež kvalifikovane právne zastúpený – ako to vyplýva z petitu uvedenej sťažnosti – predmetnou ústavnou sťažnosťou napadol iba rozsudok okresného súdu č. k. 17 C/51/2011-135 z 13. marca 2012, ktorý zamietol sťažovateľom podanú žalobu. Ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušeniu základných práv a slobôd napadnutým postupom a rozhodnutím okresného súdu sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred odvolacím *Krajským súdom v Banskej Bystrici* (ďalej len „*krajský súd*“), ktoré sťažovateľ aj využil, a preto situácia, na ktorú sa sťažovateľ sťažuje v teraz podanej sťažnosti, tkvie v rozhodnutí odvolacieho krajského súdu (ktorý prvostupňový rozsudok potvrdil, pozn.), a nie v napadnutom postupe a rozsudku okresného súdu. Právomoc krajského súdu preskúmať napadnutý postup a rozsudok okresného súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného postupu a rozhodnutia okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k okresnému súdu v tejto veci. Vzhľadom na právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (odhliadnuc od ostatných okolností prípadu) by do úvahy prichádzalo predovšetkým preskúmanie potvrdzujúceho rozhodnutia krajského súdu, nie však (iba) preskúmavanie postupu a napadnutého rozsudku okresného súdu, ako sa toho domáhal sťažovateľ (mutatis mutandis III. ÚS 211/03, II. ÚS 223/02). Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd teda nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie v danom prípade preskúmal krajský súd a rozhodol o ňom rozsudkom sp. zn. 16 Co 172/2012 z 13. septembra 2012, ktorý (rozsudok) však v petite (v sťažnostnom návrhu) ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, nie je ani len spomenutý.

9. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

10. Ústavný súd ešte dodáva, že sťažovateľ (advokát, pozn.) je kvalifikovane zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby tieto úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05, IV. ÚS 320/07). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

11. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2013